

RUDISCH FERENC

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Kommunikáció és médiatudomány MA

ifjrudfer@gmail.com

Szakadás a magyar orvostársadalmon belül Az 1860-as Markusovszky-Poór-vita és annak kontextusa

Előadásomban korabeli sajtóforrások alapján igyekszem rekonstruálni a magyar orvostársadalmat két részre osztó Markusovszky-Poór-vita főbb állomásait. Az első pillantásra csupán orvostörténetinek tűnő téma valójában túlmutat a medicina világán: a korszak két neves 'közéleti orvosának' konfliktusában az ötvenes évek végén jelentkező politikai, társadalmi, kulturális kérdések manifesztálódtak. A konfliktus forrását a pesti orvosi karon tanító, cseh származású, magyarul nem tudó tudós-fiziológus, Johann Czermak egyetemről való távozásának körülményei jelentették: Markusovszky Czermak védelmére kelt, a szakmai érdekeket a magyar orvostudomány szempontjából ugyanis fontosabbnak vélte, mint a hazai nyelv ismeretét; ezzel szemben Poórék üdvözölték a világhírű cseh orvos távozását, és mindenáron a magyarul oktató egyetemi tanárok kinevezéséhez ragaszkodtak. A sajtóban zajló vita szakadáshoz vezetett a magyar orvostársadalmon belül: az addig Markusovszky és Poór által közösen szerkesztett Orvosi Hetilap Markusovszkyék lapja maradt, Poór – komoly tábort verbuválva maga köré – Gyógyászat címmel új lapot indított.

Szakirodalmi háttérként elsősorban a magyar orvostörténet ismert szerzőinek, Kapronczay Károlynak, Batári Gyulának és Antall Józsefnek a munkáira támaszkodom – utóbbi a 'progresszív' és a 'konzervatív' erők orvostársadalmon belüli összeütközését látta Markusovszky és Poór orvosi szaklapokban zajló vitájában.